

jamk

Kesällä soittaminen kavereiden kanssa on kivempaa

**Mikä motivoi osallistumaan Kemiönsaaren
musiikki-tanssileirille?**

Jukka Mäkelä

Opinnäytetyö, AMK
Kesäkuu 2023
Kulttuuriala
Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma

Mäkelä, Jukka

Kesällä soittaminen kavereiden kanssa on kivempaa.

Mikä motivoi osallistumaan Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille?

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Kesäkuu 2023, 36 sivua

Kulttuuriala, Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Musiikkileirit ovat olleet Suomessa erittäin suosittuja, mutta viime vuosina on musiikkileireiltä kantautunut tietoja oppilasmäärien vähenemisestä. Myös Kemiönsaaren musiikki-tanssileirin osallistujamäärät ovat laskeneet. Koronapandemian jälkeen osallistujia oli vain noin puolet verrattuna pandemiaa edeltäviin vuosiin.

Tavoitteena oli selvittää, mikä motivoi tai ei motivoi osallistumaan Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille. Kyselyä varten oli käytössä yhteystiedot vuonna 2022 osallistuneille sekä myös aiemmin leirille osallistuneille, jotka eivät kuitenkaan osallistuneet vuoden 2022 leirille. Näin saatiin tutkimukseen myös sellainen tutkittava joukko, jossa olisi voinut olla potentiaalisia uudelleenosallistujia.

Opinnäytetyö oli laadullinen tutkimus, joka toteutettiin kyselytutkimuksena sekä 2022 osallistuneille että osallistumatta jättäneille verkkopohjaisella kyselylomakkeella. Kysely lähetettiin heidän huoltajillensa. Joh-tuen leirin alhaisesta osallistujamäärästä, joka heijastui edelleen vastauksien määrään, tehtiin myös puolistrukturoituja haastatteluita. Haastateltavana olivat 2000-luvun ensimmäiseltä ja toiselta vuosikymmeneltä kaksi leirinjohtajaa, joilla oli monivuotinen kokemus Kemiönsaaren musiikki-tanssileiristä.

Opinnäytetyö osoitti, että motivaatiot musiikkileirille osallistumiseen ovat moninaiset. Yhtä selkeää ylitse muiden nousevaa vaikutinta ei ollut. Musiikkileiriä pidettiin innostavana ympäristönä. Soittaminen kesällä pidettävällä leirillä koettiin useissa vastauksissa ilmapiiriltään vapaana. Myös ei-osallistuneet olivat yleisesti samaa mieltä. Osallistumatta jättämiseen olivat syynä useimmiten ikä sekä opetustarjonnan sopimattomuus.

Musiikkileirien yleisyydestään huolimatta niistä on tehty kansainväliselläkin mittapuulla hyvin vähän tieteellisiä tutkimuksia. Tästä syystä löytyy vielä paljon tutkittavaa eri tulokulmista rikastuttaen musiikin harrastuksen tutkimuskenttää.

Avainsanat (asiasanat)

musiikkileiri, motivaatio

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

–

Mäkelä, Jukka

**Playing with friends in the summertime is more fun.
What motivates to participate in Kimito Island Music and Dance Camp?**

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, June 2023, 36 pages

Culture. Degree Programme in Music Pedagogue. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

Music camps have been very popular in Finland, but in recent years there have been reports of a decline in the number of students attending music camps. The number of participants in the Kimito Island Music and Dance Camp has also decreased. After the corona pandemic, the number of participants was only about half of what it was in the years before the pandemic.

The aim was to examine what motivates or does not motivate young people to participate in the Kimito Island Music and Dance Camp. Contact information was available for the survey for those who participated in 2022 and also for those who had previously participated in the camp but did not participate in the 2022 camp. In this way, the study also included a sample that could have been potential re-participants.

The thesis was a qualitative study, which was carried out as a survey for both 2022 participants and non-participants using an online questionnaire. The questionnaire was sent to their guardians. Due to the low number of participants in the camp, which was further reflected in the number of responses, semi-structured interviews were also conducted. The interviewees were two music camp leaders from the first and second decade of the 21st century. They had many years of experience in the Kimito Island Music and Dance Camp.

According to the results, the motivations for participating in a music camp are diverse. There was no single clear motive above all others. In the responses, the majority considered the music camp to be an inspiring environment. Playing at the summer camp was felt to be free in many responses, and those who did not participate also generally agreed. The reasons for not participating were usually age and unsuitability of subjects.

Despite the prevalence of music camps, very few scientific studies have been carried out on them, even by international standards. For this reason, there is still much to be explored from different angles, enriching the field of research on music education.

Keywords/tags (subjects)

music camp, motivation

Miscellaneous (Confidential information)

–

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Kemiönsaaren musiikki-tanssileiri ja aiempia tutkimuksia musiikkileireistä	4
2.1	Kemiönsaaren musiikki-tanssileirin taustaa	4
2.2	Musiikkileirit Suomessa ja muualla.....	4
2.3	Musiikkileiritutkimuksia.....	5
3	Tutkimuksen tietoperusta	6
3.1	Tietoperustan hankkiminen.....	6
3.2	Motivaatio	6
3.3	Sitoutuneisuus	8
3.4	Kokemukset	9
3.5	Yhteisöllisyys.....	10
4	Tutkimusmenetelmät	11
4.1	Laadullinen tutkimus	11
4.2	Kyselytutkimus tutkimusmenetelmänä	12
4.3	Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä	13
5	Tutkimuksen toteuttaminen	14
5.1	Kyselytutkimuksen toteutus	14
5.2	Haastattelujen toteutus.....	15
5.3	Aineistojen analyysi	15
5.4	Leirille osallistuneiden vastauksien yleistiedot.....	16
5.5	Ei-osallistuneiden vastauksien yleistiedot	17
5.6	Leirille osallistumisen syyt	17
5.7	Osallistumatta jättämisen syyt	19
5.8	Kyselytutkimuksen haasteet	21
6	Yhteenveto haastatteluista	22
6.1	Haastatteluissa esiin nousseet luokat.....	22
6.2	Yhtäläisyydet ja eroavaisuudet osallistujien ja haastateltavien vastauksissa.....	24
7	Pohdinta	25
7.1	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	25
7.2	Johtopäätökset	26
7.3	Kehitettävää ja mahdollisia jatkotutkimuksia.....	27

Lähteet	29
Liitteet	31
Liite 1. Kyselyn saateteksti.....	31
Liite 2. Kysymykset Kemiönsaaren musiikki-tanssileirin osallistujille	32
Liite 3. Kysymykset oppilaille, jotka eivät osallistuneet leirille uudelleen	34
Liite 4. Haastattelujen runko	36

Taulukot

Taulukko 1. Kysymys nro 4 osallistuneille: Miksi haluat osallistua Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille.....	19
Taulukko 2. Kysymys nro 4 osallistumatta jättäneille: Miksi et halunnut osallistua Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille uudelleen.	21

1 Johdanto

”Super kiva leiri, toivon että pääsen ensi vuonna” kommentoi yksi Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille 2022 osallistunut oppilas.

Suomen kesässä on musiikki soinut jo vuosikymmeniä kesäleireillä eri muodoissa. Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymys on: mikä motivoi osallistumaan Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille? Vuonna 2020–2021 tuli koronapandemia, joka vaikutti kaikkeen harrastustoimintaa. Myös Kemiönsaaren musiikki-tanssileiri joutui tekemään muutoksia koronan vuoksi. Kesällä 2020 leiriä ei pidetty ollenkaan. Kesän 2021 ja 2022 ilmoittautuneiden määrä laski dramaattisesti verrattuna koronaan edeltäneeseen aikaan. Kesällä 2021 tehtiin radikaali ratkaisu ja leiri pidettiin vain pianisteille. Kesällä 2022 oli osallistujia yhteensä 26, joka oli puolet 2010-luvun osallistujamäärästä. Musiikkileirien osallistujamäärien hiipumisesta on kirjoittanut myös Niinimäki (2016).

Olen toiminut Kemiönsaaren Musiikkijuhlien toiminnanjohtajana vuodesta 2009 lähtien. Musiikkijuhlien lisäksi työhöni kuuluu hallinnollinen ja taloudellinen vastuu Kemiönsaaren musiikki-tanssileiristä. Leirin operatiivisesta toiminnasta vastaa leirinjohtaja. Tällä opinnäytetyöllä pyritään löytämään syitä, jotka vaikuttavat päätökseen osallistua Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille.

Opinnäytetyössä saamia tuloksia käytetään suuntaa antavana toimenpiteille, joilla leirille osallistuminen tehdään houkuttelevammaksi ja joita voidaan hyödyntää markkinastrategian luomisessa. Tuloksia on mahdollista käyttää myös avustusten ja apurahojen hakuprosessien apuna. Tuloksia hyödynnetään harkinnan mukaan myös opetusaineiden valinnoissa ja henkilökunnan rekrytoinnissa.

Opinnäytetyössä käytettiin lomakekyselyjä ja puolistrukturoituja haastatteluja. Lomakekyselyt lähetettiin kahdelle kohderyhmälle: vuoden 2022 leirille osallistuneet sekä aiempina vuosina osallistuneet, jotka eivät enää osallistuneet 2022 leirille. Puolistrukturoidut haastattelut tehtiin kahdelle leirinjohtajalle.

2 Kemiönsaaren musiikki-tanssileiri ja aiempia tutkimuksia musiikkileireistä

2.1 Kemiönsaaren musiikki-tanssileirin taustaa

Kemiönsaaren musiikki-tanssileiri aloitti toimintansa vuonna 1999 samaan aikaan kuin Kemiönsaaren musiikkijuhlat. Aluksi leiri järjestettiin Musiikkijuhlien yhteydessä. Myöhemmin käytännön syistä leirin ajankohta vakiintui juhannuksen jälkeiselle viikolle maanantaista lauantaihin. Soitonopetus vaihteli alkuvuosina. Jousisoittimien ja pianon lisäksi mukana oli myös harmonikan, kitaran, klarinetin, traverson ja nokkahuilun opetusta. Alusta lähtien opetusta oli myös tanssissa. (Leirinjohtaja A.)

Musiikki-tanssileirin osallistujamäärä on viime vuosina ennen koronaa ollut vähän yli 50 oppilasta. Soitonopetus on vakiintunut suosituimpiin soittimiin. Opetusta tarjotaan viulussa, alttoviulussa, sellossa, pianossa ja huilussa. Soittotuntien lisäksi ohjelmassa on pienyhtyeitä ja orkesterisoittoa sekä pianisteille yhteissoittoa 2–3 pianistin kokoonpanoissa. Tanssin opiskelijoille on tarjottu opetusta modernissa tanssissa, improvisaatiossa sekä pienryhmäkoreografiassa. (Toimintakertomus 2017–2018; Toimintakertomus 2018–2019.)

Erytystä leirille on mahdollisuus yhdistää soitto- tai tanssitunnit pää- ja sivuaineena. Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat Musiikkiopisto Arkipelag ja Pianoaura. Leiri on profiloitunut kaksikieliseksi, mutta suurin osa osallistujista on suomenkielisiä. (Kemiönsaaren musiikki- ja tanssileiri 2023.)

2.2 Musiikkileirit Suomessa ja muualla

Rondo Classicin leirikalenterin perusteella voi helposti huomata, että musiikinharrastajille on runsaasti tarjolla erilaisia leirejä laidasta laitaan. Rondo Classic -aikakauslehden leirikalenterissa 2020 oli 44 eri musiikkileiri-ilmoitusta (Rondo Classic 4/2020). Lisäksi tulevat vielä lukuisat paikalliset leirit, joita markkinoidaan vain paikallisella tasolla. Musiikkileirien moninaisuus kertoo leirien suosiosta. Yleisyydestään huolimatta musiikkileireistä on kuitenkin verrattain vähän tutkimuksia.

Kesäleirit ovat kuuluneet kesään yhtä kiinteästi, kuin tapahtumat ja festivaalit. Musiikkileiritoiminta rantautui Suomeen 60-luvun alussa ja laajeni määrältään nopeasti 70-luvulle tultaessa. Vuoden 1974 Musiikinopetustoimikunnan väliraportin mukaan Suomessa oli noin 90 musiikkileiriä tai -kursssia (Lehtomäki 2014; Pesonen 2002). Kesäleirien yleisyydessä ei Suomi ole mitenkään poikkeavassa asemassa. Pohjois-Amerikassa kesäleiritoimintaa voidaan jäljittää jopa vuoteen 1861 ja ensimmäinen orkesterileiri näki päivänvalon vuonna 1928 (Nemser 2014).

2.3 Musiikkileiritutkimuksia

Musiikkileireistä tehtyjä tutkimuksia on tehty verrattain vähän, vaikka leirit ovat hyvin yleisiä. Myös ilmiönä leiritoiminnalla on pitkä perinteet. 60-luvulla alkoivat leirit yleistyä Suomessa niin nopeasti, että esimerkiksi vuonna 1973 Suomessa toimi arviolta jo 70–90 musiikkileiriä (Räisänen 2019, 9). Honkanen ja Myyryläinen Hirvilahden musiikkileiristä kirjoitetussa opinnäytetyössään (Honkanen & Myyryläinen 2016, 9) ovat tulleet siihen tulokseen, että yleisesti varhaiskasvatuksen vapaa-ajantoimintaa on tutkittu vähän verrattuna kouluissa tapahtuvaan toimintaan. Myös Muona toteaa Tampereen pianoleiriä käsittelevässä opinnäytetyössään (Muona 2016, 19) aihetta tutkitun vähän. Yliopistoissa tehtyjä tutkimuksia hän löysi kolme ja ammattikorkeakouluissa tehtyjä tutkimuksia tai vapaa-aikaan liittyviä tutkimuksien osioita kuusi.

Edellisten tutkimuksien lisäksi löytyy Korhosen maisteritutkielma vuodelta 1983 *Musiikkileiri musiikinopetuksen kentässä: kuvaus neljän leirin toiminnasta Keski-Suomen läänin alueella kesällä 1983*. Tämän jälkeen on ollut pitkään hiljaista musiikkileirien tutkimuksissa, kun lähes 20 vuotta myöhemmin, vuonna 2002 on aiheeseen tarttunut Pesonen historian pro gradullaan *Soi saloilta soitto: Juuan musiikkileiri osana Pohjois-Karjalan musiikinopetuskulttuuria 1969–2000*. Vuodelta 2014 löytyy Lehtomäen maisteritutkielma *Keuruun musiikkileiri – oppia, iloa ja motivaatiota musiikin harrastamiseen*.

Myös Pohjois-Amerikassa on tutkimuksien määrä vähäinen verrattuna leirien yleisyyteen. Nemser (2014) toteaa, että tutkimuksien määrä vakiintuneiden musiikkileirien vaikutuksista on lähes olematon. Musiikkikasvatuksen saralla on tutkittu musiikkileirien yksityiskohtaisia näkökohtia jättäen tutkimuskohteissa pois kokonaisvaltaisen ympäristön ja niiden sisällä olevat vivahteet. (Nemser 2014, 4).

The youth developmental outcomes described in the summer camp research literature has provided educators with anecdotal information on the impact these camps have on their attendees, however, research exploring the impact of established music camps within the United States is almost nonexistent (Nemser, 2014, 4).

3 Tutkimuksen tietoperusta

3.1 Tietoperustan hankkiminen

Tiedonhankintaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) kirjasto järjesti tiedonhakupöytätyön. Aineiston tiedonhaku toteutettiin JAMKin ja Jyväskylän yliopiston kirjastojen tietokannoista. Tieteellisiä julkaisuja haettiin Google Scholar ja Janet Finnan kansainvälisten artikkelien hakukoneilla. Näiden lisäksi tietoa haettiin tämän opinnäytetyön aihealueeseen liittyvistä muista opinnäytetöistä Theseus-palvelusta, joka on Suomen ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden ja julkaisujen kokotekstitietokanta.

Hakukoneiden käytössä oli Boolean AND-operaattori. Avainsanoja olivat musiikkileiri; music AND camp; musikkläger; musikkleir; musikk AND camp; motivaatio; motivation. Näillä avainsanavainnoilla etsittiin lähteitä suomenkielisten julkaisujen lisäksi myös englanniksi, ruotsiksi ja norjaksi kirjoitetuista julkaisuista.

Kuten aiemmin todettiin, tutkimuksia musiikkileireistä löytyy verrattain vähän. Toki hakukoneilla tuli kiitettävä määrä ainakin englanninkielisiä osumia, mutta useimmat niistä eivät olleet relevantteja tähän tutkimukseen liittyen. Ruotsiksi ja norjaksi ei löytynyt yhtään julkaisua käytössä olleilla hakusanoilla.

3.2 Motivaatio

Motivaatiota on tutkittu paljon eri näkökulmista. Motivaatioteorioita löytyykin useita kymmeniä, koska ei ole olemassa yhtä ainoaa motivaatioteoriaa, joka selittäisi kaikki ihmisen motivaation näkökulmat. Motivaatioteorioita on esitetty muun muassa biologisesta, psykologisesta, sosiaalisesta, sisäisen ja ulkoisen motivaation näkökulmasta.

Motivaation määritelmä

Byman (2002) esittää Decin ja Ryanin (1994) teorian, jossa motivaatiokäsitteen toteutuminen nähdään toteutuvan, kun toiminnalla on jokin tavoite tai päämäärä. Toisin sanoen kaikki toiminta ei ole motivaation ajamaa toimintaa. Tavoitetta tai päämäärää toiminnassa kutsutaan intentionaaliseksi toiminnaksi, joka jakautuu itsemääritellyksi tai kontrolloiduksi käyttäytymiksesi. (Byman 2002, 26.)

Decinin ja Ryanin (2000) kehittämä itsemääräämisteoria pitää ihmistä luonnostaan aktiivisena, motivoitavana ja itseään ohjaavana. Näistä johtuen ihmiselle on ominaista tavoitteiden asettaminen, pyrkimys suoriutua ympäristöstä tulevista haasteista sekä uusien kokemusten liittäminen osaksi minäkuvaansa. Mutta ihminen voi olla myös motivoitumaton ja passiivinen yhdellä tai useammalla elämänsä alueella. Itsemääräämisteoria erottelee eri motivaation tyyppisiä, joista keskeisintä on erottelu sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. (Vasalampi 2017, 54.)

Byman (2002) esittelee Decin ja Ryanin (1985) mukaan sisäisen motivaation tulevan omasta vapaasta tahdosta ilman odotusta ulkoisesta palkinnosta, joka liitetään yleensä ulkoiseen motivaatioon. Ulkoista motivaatiota ei pidä ajatella suoraviivaisesti sisäisen motivaation vastakohtana. Ulkoista motivaatiota ovat Deci ja Ryan käsitelleet neljän kategorian jatkumona, joka liukuu vähitellen sisäiseen motivaatioon. Neljä eri kategorialla kuvaavat autonomian astetta niin, että vähäisin autonominen käyttäytyminen sisältää eniten ulkoista säätelyä. Toisena asteena he kuvaavat sisäisen säätelyn astetta, jossa ulkoinen säätely tulee osaksi omaa minuutta. Kolmas aste pitää sisällään aiempia enemmän itsemääriteltyä autonomiaa, jossa tavoitteen tai toiminnan merkitys koetaan tärkeäksi. Neljäs aste on nimetty integroiduksi säätelyksi, missä ulkoinen motivaatio on autonomisinta. Integroitu säätely eroaa sisäisestä motivaatiosta oikeastaan vain siinä, että tavoitteena on jonkinlainen palkinto tai säädetty lopputulos. (Byman 2002, 26.)

Motivaatio musiikin harrastamisessa

Kosonen (2010) määrittää soittamisen motivaatioista tärkeimpänä musiikilliset motiivit, soittamisen ilon ja elämykset. Kososen tutkimustuloksien mukaan musiikin harrastuksessa tärkeintä on omasta motivaatiosta lähtevä halu tehdä musiikkia. Toisin sanoen sisäiset musiikilliset motiivit, joita ovat musiikista nauttiminen ja soittamisen ilo, ovat ensisijalla. (Kosonen 2010, 297.) Myös Tuovilan (2003) väitöstutkimuksessa nousee tärkeimmäksi seikaksi lasten omaehtoinen musiikin

tekeminen. Tuovila määrittää omaehtoisen musiikin tekemisen laajemmaksi käsitteeksi, jota ovat omaksi iloksi kokeilevaa ja onnistumisen elämyksiä tuovat musiikin kuuntelu, laulaminen, soittaminen ja tanssiminen. (Tuovila 2003, 242.)

Tärkeiksi motiiveiksi Kosonen (2010) mainitsee myös suoritus- ja saavutusmotiivit, jotka ilmenevät soittimen hallintana pohjautuen pystyvyyden ja hallinnan tunteisiin. Näiden lisäksi hän esittää myös vuorovaikutusmotiivien lukeutuvan tärkeimpiin motiiveihin musiikin harrastuksessa. Vuorovaikutusmotiiveja on monenlaisia, kuten oman opettajan mallivaikutus ja tuki sekä yhteissoitto tai -laulu orkesterissa, yhteenpanossa tai säestäjän kanssa. (Kosonen 2010, 304.)

Motivaation monet taustat

Hallamin (2009) mukaan musiikillinen motivaatio lähtee jokaisella omista lähtökohdista. Niiden taustalla vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset tekijät, jotka vuorovaikuttavat monisyisesti oppijan musiikilliseen motivaatioon. Hallamin motivaatiomalli rakentuu yksilön käyttäytymisen tunnusmerkeistä, kognitiivista tunnusmerkeistä ja prosesseista, ympäristöstä, tavoitteista ja minäkuvasta. (Hallam 2009, 286.)

Samankaltaiseen tulokseen on päätyneet Ahonen (2004), joka toteaa motivaation käsittävän useita eri tekijöitä. Motivaatiokäsite on muuttunut uusien tutkimuksien myötä monimutkaisemmaksi ilmiöksi, johon vaikuttaa useita tekijöitä. Ne voivat olla yksilöstä, ympäristöstä sekä tilanteesta lähtöisiä tekijöitä, jotka yhdessä selittävät ihmisen aktiivista ja tavoitteeseen suuntautunutta käyttäytymistä. (Ahonen 2004, 155.)

Myös aikaisemmat musiikkileiritutkimukset esittelevät motivaation lähteiden kumpuavan yksilöllisesti monista tekijöistä. Selkeää ensisijaista tekijää motivaatiolle ei välttämättä aina ole olemassa. Leirille osallistuvat ovat yleensä jo lähtökohtaisesti omistautuneita musiikin harrastajia, jotka hakevat leiriltä niin lisäoppia kuin uusia kokemuksia. (Nemser 2014, 86; Lehtomäki 2014, 20.)

3.3 Sitoutuneisuus

Lehtomäki (2014) esittää, että leiriympäristö intensiivisyydessään vahvistaa ja lisää suoritus- ja saavutusmotiiveja. Leirikaverit antavat vertaistukea yhdessä koetun sekä yhteissoiton kautta. (Lehtomäki 2014, tiivistelmä). Honkanen & Myyryläinen (2016) esittävät Kallialaan (2008) ja Laeversiin

(1997) pohjautuen, että sitoutuneisuus indikoi kokemuksen merkitystä lapselle. (Honkanen & Myyryläinen 2016, 15.)

Viljaranta (2017) esittää Ecclesin ja Wigfieldin (1995) odotusarvoteorian, joka rakentuu kahdesta keskeisestä käsitteestä: odotukset ja arvostukset. Odotukset voidaan Ecclesin ja Wigfieldin mukaan jakaa kahteen osa-alueeseen: omien kykyjen ja osaamisen tunnistamiseen sekä onnistumisen tai epäonnistumisen ennakointiin. Arvostuksilla tai tehtävän arvolla kuvataan sitä, kuinka jokin tehtävä saa sitoutumaan tai vetää puoleensa. Sitoutumiseen vaikuttavia tekijöitä kuvataan kolmella arvolla: kiinnostusarvolla, hyötyarvolla ja tärkeysarvolla. Kiinnostusarvo kuvaa kiinnostuksen astetta sisäisestä mielihyvästä. Hyötyarvo kuvaa miten yksilö kokee tekemisen hyödyn itselleen lyhyellä tai pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamisessa. Tärkeysarvolla (myös toisinaan saavutusarvo) tarkoitetaan toiminnan tai tehtävän tärkeyttä minäkuvansa kannalta. (Viljaranta 2017, 66–68.)

Sitoutumiseen vaikuttaa edellisten lisäksi myös kustannukset. Viimeisimmissä motivaatiotutkimuksissa kustannukset on jaettu muun muassa emotionaalisiin kustannuksiin, vaivannäköä vaativiin kustannuksiin tai sitoutumisen vaikutuksiin tehdä jotain muuta. Erilaisia kustannuksia voi ilmentyä päällekkäin tai limittäin, toisin sanoen ne eivät sulje toisiaan pois tehtävään liittyen. (Viljaranta 2017, 68–69.)

3.4 Kokemukset

Räisänen (2019) toteaa halun uuden oppimiseen vaikuttavan musiikkileirille osallistumiseen. Uusien asioiden oppiminen voi sisältää myös uusien soittimien oppimista, joita on mahdollista kokeilla musiikkileirillä. Uuden asian oppiminen on tuloksellista, koska opetukseen voi keskittyä koko leiriajan. (Räisänen 2019, 61–62.)

Myös esiintymiset ovat tärkeässä roolissa omakohtaiselle soittamisen motivaatiolle. Leirien ohjelmaan kuuluu yleensä aina omat konsertit ja esiintymiset, jotka lisäävät tavoitteellisuutta ja motivoivat harjoittelemaan. Myös muiden esiintyjien kuuleminen konserteissa on kokemuksena huomionarvoista. (Räisänen 2019, 62.)

Lehtomäki (2014) nostaa tutkimuksessaan tärkeälle sijalle musiikkileirin kokemukset, elämykset ja hauskuuden. Inspiroiva leiriympäristö voi antaa uutta puhtia harjoittelulle. Leirillä voi kokea ja kuulla sellaista musiikkia, mikä avartaa musiikin ymmärtämistä. Nämä seikat puolestaan syventävät suhdetta musiikkiin ja edesauttavat harrastuksen jatkumisen. (Lehtomäki 2014, 46–47.) Decinin ja Ryanin (2000) itsemääräämisteorian mukaan yksilöllä on taipumus kytkeä uudet kokemukset osaksi minäkuvaansa (Vasalampi 2017, 54).

3.5 Yhteisöllisyys

Perinteisesti opiskelu musiikkioppilaitoksissa on ollut yksilöpainotteista, kun taas musiikkileirin lähtökohta on vahvasti yhteisöllisyys. Louhivuori (2009) peräänkuuluttaa yhteisöllisen opetustilanteen koulutusta ja tutkimusta. Louhivuoren mukaan musiikin harrastaminen ryhmässä avaa väyliä sosiaalisten verkostojen syntymiselle. Ryhmäopetusta tekevät musiikkikasvattajat vahvistavat musiikin harrastuksen parantavan sosiaalisia taitoja. (Louhivuori 2009, 16.)

”Musiikilliset yhteisöt auttavat verkostoitumisessa ja uusien ystävyyssuhteiden luomisessa” (Louhivuori 2009, 19).

Partti, Westerlund ja Björk (2013) liittävät oppimiseen osallistumisen näkökulman. Siinä oppija tai osallistuja on osana laajempaa oppimisyhteisöä, johon liittyy sopeutumista sosiaaliin normeihin sekä muiden kanssa jaettuja merkityksiä kokemuksilleen. (Partti, Westerlund & Björk 2013, 60.) Yhteisöllisessä näkökulmassa musiikin opiskeluun liittyy verkottunutta toimintaa, joka käsittää ryhmäopetuksen lisäksi myös yksityisopetusta. Nämä molemmat sisältävät niin muodollisia kuin epämuodollisia käytänteitä. (Partti, Westerlund & Björk 2013, 61.)

Lehtomäen (2014, 39) musiikkileiritutkielmissä sekä hänen mukaansa myös Korhosen (1983) tutkimuksessa yhteisöllisyys nousee merkittäväksi tekijäksi. Yhteisöllisyys syntyy tiiviin, innostavan oppimisympäristön ja aikajänteen sekä yhteisten esiintymiskokemusten tuloksena. Räisänen (2019) maisterintutkielmassa tuodaan esiin leirin sosiaalisuutta. Leirillä nähdään vanhoja kavereita, tutustutaan uusiin, majoitutaan yhteismajoitustiloissa, soitetaan ja vietetään vapaa-aikaa tehden yhteisiä juttuja. (Räisänen 2019, 72.) Myös Muona (2016) toteaa, että saman henkisyys vahvistaa yhteisöllistä oppimista, johon leiriympäristö tarjoaa laajemmat mahdollisuudet kuin oppilaitosten opetus (Muona 2016, 14).

4 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusongelman ratkaisuun on käytössä triangulaatio eli monimenetelmätutkimus. Triangulaatiolla saa monipuolisemman käsityksen tutkimuskohteesta. Tämä opinnäytetyö painottuu kuitenkin laadulliseen tutkimukseen, jossa on mukana tapaustutkimuksen piirteitä. Varsinaista tilaajaa tälle ei ole, koska aihe kumpuaa omasta rajapinnasta leiritoimintaan ja halusta hyödyntää tuloksia musiikkileirin työympäristössä. Tutkimustyön ensisijainen lähtökohta oli kyselytutkimus, mutta koska leirille osallistuneiden määrä enteili pientä vastausten määrää, kyselyn rinnalle tulivat myös teemahaastattelut.

4.1 Laadullinen tutkimus

Tutkimuksen lähestymistapoja on perinteisesti jaettu kahteen yläluokkaan: määrälliseen (kvantitatiiviseen) ja laadulliseen (kvalitatiiviseen) tutkimukseen. Käytännössä lähestymistapojen erottaminen toisistaan voi olla haasteellista ja ne ovatkin nähtävä toisiaan täydentäviksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 136). Tuomi ja Sarajärvi (2018) muistuttavat, että kaikissa eri julkaisuissa esitetyn laadullisen tutkimuksen määrittely ei tarkoita aina samaa yleistystä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87). Laadulliseen tutkimukseen lukeutuu laaja määrä erilaisia tutkimuksen lajeja (Hirsjärvi ym. 2015, 162).

Laadullinen tutkimus tähtää todellisen elämän kuvaamiseen mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi ym. 2015, 161). Kiviniemi (2018) kuvaa laadullista tutkimusta prosessiksi, jossa näkökulmat ja tulkinnat aineistosta kehittyvät tutkimusprosessin edetessä. Laadullisen tutkimuksen jakaminen etukäteen eri osiin tai vaiheisiin ei ole aina mahdollista, vaan erilaiset valinnat tutkimusaiheesta, teorianmuodostuksesta, aineiston keruusta ja analyysistä muotoutuvat joustavasti tutkimustyön edetessä luoden siitä prosessin. (Kiviniemi 2018, 73.)

Teoria on olennainen osa laadullisesta tutkimusta (Tuomi & Sarajärvi 2018, 23). Kiviniemen (2018) mukaan kerätyn aineiston tärkeys tulee esiin teoreettisen tarkastelun jäsentäjänä. Aineiston keräämisen ja teorian vuoropuhelu voidaan pitää laadullisen tutkimuksen olennaisena tunnusmerkkinä. (Kiviniemi 2018, 73.) Laadullisessa tutkimuksessa analysoitava aineisto, kuten haastattelut, on aina kuva- tai tekstimuodossa (Vilkkä 2015, 92).

Tapaustutkimus

Tapaustutkimus lukeutuu kokeellisen ja survey-tutkimuksen ohella kolmen perinteisen tutkimusstrategian ryhmään. Tapaustutkimuksessa tutkitaan yksityiskohtaista tietoa yksittäisestä tapauksesta, tilanteesta tai pienestä joukosta, jotka ovat keskenään tekemisissä. Tutkimuskohde voi olla yksilö, ryhmä tai yhteisö. Tapaustutkimuksessa aineiston kerääminen tapahtuu yhdistämällä useita metodeja, kuten havainnointia, haastattelua ja tiedostojen tutkimista. (Hirsjärvi ym. 2015, 134–135.)

Tapaustutkimuksen kohde on luonnostaan todellisuudessa. Tapauksella haetaan vastauksia kysymyksiin mitä, miten, mistä on kyse ja miksi. Tapaustutkimuksen kohteita voi olla myös useampia, joita vertaillaan sekä etsitään niiden välisiä yhteyksiä. (Eskola, Saarela & Vilka 2018, 193.)

Vilka ja muut (2018) tähdentävät, kuinka tapaustutkimus on saanut kritisoitua edustavuuden puutteesta ja aineiston keräämisessä kurinalaisuuden puutteesta. Koska tutkimuksessa on kuitenkin tavoitteena yleistäminen, olisi ensisijaisesti tavoiteltava analyttistä yleistämistä. Yleistettävyyden arviointi lähtee siitä, miten hyvin valitut tapaukset edustavat tutkittavaa osa-aluetta. (Eskola ym. 2018, 199.)

4.2 Kyselytutkimus tutkimusmenetelmänä

Tutkimustyyppien kirjo on hyvin moninainen ja eroavaisuudet tulevat esiin siinä, mitä tutkimuksessa analysoidaan. Yhteistä näille löytyy kuitenkin aineistonkeruumenetelmistä, joita Hirsjärvi ja muut nimittävät perusmenetelmiksi. Näitä ovat kysely, haastattelu, havainnointi sekä dokumenttien käyttö. (Hirsjärvi ym. 2015, 191–192.)

Aineiston keräämisessä käytetty kysely (englanniksi survey) on menetelmä, jossa aineiston kerääminen tapahtuu standardoidusti. Toisin sanoen kysymysten esittäminen tapahtuu kaikille vastaajille täsmälleen samalla tavalla. Lomakekyselynä tehdyn kyselytutkimuksen vahvuuksia ovat mahdollisuus kerätä laaja aineisto, joka sisältää useita kysymyksiä sekä aineiston tehokas käsittely erilaisilla ohjelmilla. (Hirsjärvi ym. 2015, 193.) Kyselytutkimus onkin yhdistetty yleensä kvantitatiiviseen tutkimukseen. Kyselyä on kuitenkin mahdollista käyttää myös kvalitatiivisessa tutkimuksessa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87.)

Kyselytutkimusta on yleensä pidetty pinnallisena ja teoreettisesti niukkana. Hirsjärvi ja muut (2015, 195) luettelevat heikkouksina:

- Miten vakavasti tutkimukseen on suhtauduttu ja vastattu
- Miten osuvia ovat vastausvaihtoehdot olleet vastaajan näkökulmasta
- Millainen tieto vastaajilla on aihealueesta
- Hyvän lomakkeen valmistaminen vaatii tietämystä ja on aikaa vievää
- Vastaamatta jättäminen voi muodostua suureksi määräksi

Kyselytutkimuksessa aineistoa kerätään lomakekysymyksillä teema-alueittain. Aineistonhankinnassa määritellään kriteerit, joiden perusteella valitaan vastaajat. Kyselyn tekeminen voi tapahtua monella eri tavalla, koska tutkimuksessa tavoitellut tulokset vaikuttavat toteutustapaan, kysymysten sisältöön sekä vastaajien rajaukseen. Kyselyn laatimisessa on perehdyttävä etukäteen mahdollisiin ongelmakohtiin ja haasteisiin sekä suoritettava pilotointi ennen varsinaista kyselyä. Vastauksien analysointi voidaan tehdä määrällisesti tai laadullisesti. (Menetelmäpolkuja 2016.)

4.3 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä

Teemahaastattelua pidetään yleensä laadullisen tutkimusmenetelmän muotona, mutta se soveltuu tietyin varauksin käytettäväksi myös määrällisessä tutkimusmenetelmässä esimerkiksi tapauksissa, joissa tutkittavasta aiheesta on vähän aiempaa tietoa. (Vilka 2015, 82.) Saaranen-Kauppinen ja Puusniekan (2006) mukaan ”teemahaastattelun suosio perustuu esimerkiksi siihen, että vastaamisen vapaus antaa oikeuden haastateltavien puheelle”.

Tuomen ja Sarajärven mukaan teemahaastattelua kutsutaan myös puolistrukturoiduksi haastatteluksi, mikä kuvaakin paremmin haastattelun etenemistä. Haastattelussa eteneminen tapahtuu etukäteen suunniteltujen keskeisten teemojen kysymyksillä. Puolistrukturoitu haastattelu antaa mahdollisuuden tehdä tarkentavia ja syventäviä kysymyksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87–88.)

Puolistrukturoidulla haastattelulla on mahdollista saada laajemmin ja erilaista tietoa, kuin esimerkiksi kyselylomakkeella. Vapaampaan haastattelun kulkuun pohjautuen puolistrukturoidulla haastattelulla voidaan saada tietoa, jota ei tutkimuksen ja kysymysten suunnittelussa tullut ajatelleeksi. (Puusa 2020, 107–108.)

5 Tutkimuksen toteuttaminen

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitkä seikat motivoivat osallistumaan Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille. Kysymykset esitettiin lomakekyselynä kahdelle eri ryhmälle. Ensimmäinen ryhmä oli oppilaat, jotka olivat osallistuneet kesän 2022 leirille. Toinen ryhmä oli oppilaat, jotka olivat osallistuneet joko kesän 2019 tai 2021 leirille, mutta eivät osallistuneet enää kesällä 2022.

Motivaatioiden kartoittamisella oli tarkoituksena löytää sellaisia tekijöitä, jotka houkuttelevat tai eivät houkuttele osallistumaan leirille. Löydöksillä oli tarkoituksena saada tietoa, mitkä seikat toimivat hyvin ja mitä pitää kehittää. Lisäksi haluttiin saada tietoa, millä tavoin koetaan leiriympäristön eroavan oppilaitoksien lukukausien opintoihin verrattuna.

Koska kyselylomakkeen saaneiden määrä oli pieni, oli odotettavissa hyvin pientä vastauksien määrää. Aineiston ja tuloksien parantamiseksi tehtiin haastattelut kahdelle leirinjohtajalle, jotka olivat toimineet tässä tehtävässä useampia vuosia.

5.1 Kyselytutkimuksen toteutus

Tämän opinnäytetyön keskeinen osa oli kyselytutkimuksen toteuttaminen. Kyselylomakkeet lähetettiin (Liitteet 1–3) vuoden 2022 Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille osallistuneille oppilaiden vanhemmille sekä niille vanhemmille, joiden lapset olivat osallistuneet aikaisemmille leireille vuonna 2019 tai 2021, mutta eivät osallistuneet enää vuonna 2022. Kyselytutkimuksen osallistumiskutsu sähköpostilla rajasi vastaajaksi sekä osallistuneiden että ei-osallistuneiden ryhmät, jolloin kyseessä on näyte. Tässä tapauksessa ei ole ensisijaista, kuinka iso määrä edustaa vastauksia. Näytteen analysoinnissa keskitytään sisällöllisesti olennaisiin vastauksiin.

Kyselyyn osallistuvat oli valittu leirikutsujen ja -ilmoittautumisien perusteella. Tämän aineiston käsittelyn mahdollisti pääsy leirin ilmoittautumislomakkeisiin toiminnanjohtajan ominaisuudessa. Kyselylomakkeena käytettiin Webropol-alustaa, koska Jyväskylän ammattikorkeakoululla on ohjelmiston lisenssi. Valintaan vaikutti lisäksi ohjelmiston helppokäyttöisyys ja hyvät ohjeet. Webropol-kyselyohjelmisto mahdollistaa keräämään vain yhden vastauksen ja suojaamaan vastaajan anonymiteetin. Lomake koostui kahdeksasta monivalintakysymyksestä, joissa kolmeen oli mahdollista

vastata muuta, kuin listalla olevia vaihtoehtoja. Lisäksi mukana oli kaksi avointa kysymystä. Kyselylomake oli tarkoituksella valittu mahdollisimman lyhyeksi ja nopeaksi vastata. Kyselyn alkutekstissä kerrottiin kyselyn vievän noin viisi minuuttia.

5.2 Haastattelujen toteutus

Haastateltavaksi oli valittu Kemiönsaaren musiikki-tanssileirin kaksi leirinjohtajaa. Ensimmäinen haastateltava (Leirinjohtaja A) on toiminut leirinjohtajana 2000-luvun alkupuolelta vuoteen 2011 saakka. Hänellä on aiheeseen näkökulmaa sekä leirin sisältä käsin että paikallisen musiikkiopiston opettajan ja apulaisrehtorin ominaisuudessa. Toinen haastateltava (Leirinjohtaja B) on toiminut leirinjohtajana 2010-luvun jälkipuolelta 2020-luvun alkupuolelle. Molemmat osallistuivat pyynnöstä vapaaehtoisesti haastatteluun.

Haastattelut toteutettiin Zoom-videopuheluna, joka mahdollistaa samalla haastattelun nauhoittamisen. Haastattelumuodoksi oli valittu puolistrukturoitu haastattelu, missä molemmissa haastatteluissa oli käytössä samat kysymykset (Liite 4). Kysymyksinä olivat muun muassa mikä vaikuttaa eniten päätökseen osallistua leirille, millainen on leirin merkitys osallistujille, erot leirin ja oppilaitoksen lukukauden välillä, omien oppilaiden osallistuminen leireille sekä mahdollisuus tuoda esille muita ajatuksia leiristä.

Haastattelun litteroitiin nauhoitteesta puhekielelle käyttäen peruslitterointia, joka soveltuu hyvin teemahaastattelun litterointiin. Peruslitteroinnissa puhekielelle jätetään kaikki täytesanat, äännähdykset ja toistetut sanat pois. Turhien sanojen poistamista puolusti myös seikka, että tutkimus ei perustunut diskurssianalyysiin eikä keskusteluanalyysiin. Lomakekyselyn yhteenveto, nauhoitteet ja litteroidut aineistot on arkistoitu omalle henkilökohtaiselle tietokoneelle, johon kirjaudutaan omalla salasanalla.

5.3 Aineistojen analyysi

Tässä opinnäytetyössä aineistoa kerättiin useammasta kohteesta: lomakekyselyillä oppilailta sekä haastatteluina leirijohtajilta. Näihin yhdistettynä teoriat ja aikaisemmat leiritutkimukset muodos-

tavat prosessin, josta käytetään yleisesti nimitystä triangulaatio. Se voidaan jakaa neljään päätyyppiin: aineistotriangulaatio, tutkijatriangulaatio, teoriatriangulaatio ja menetelmätriangulaatio, josta puhutaan myös termillä metodinen triangulaatio. Tämän opinnäytetyön pääasiallinen tyyppi on menetelmätriangulaatio, johtuen juuri eri tiedonhankintamenetelmistä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 168.)

Molempien aineistojen lähestymiseen on käytetty sisällönanalyysiä, jota Tuomen ja Sarajärven mukaan voi käyttää kaikessa laadullisessa tutkimuksessa perusanalyysimenetelmänä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103). Sisällönanalyysi on tekstianalyysiä, jossa tutkimusaineistoa tarkastellaan ja kuvataan sanallisesti tiivistämällä, pelkistämällä ja yleistämällä aineiston tuloksia. Analysoitava aineisto voi olla lähes mikä tahansa kirjallisessa muodossa oleva dokumentti tai materiaali. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117.)

Leiriosallistujille lähetetty lomakekysely sisältää laadullisen ja määrällisen tutkimuksen tunnusmerkkejä. Määrällisestä tutkimuksesta voidaan puhua, kun kyselyllä saadaan vastauksista selviä numeerisia ja prosentuaalisia määriä. Laadullinen tutkimus esiintyy selkeimmin avoimissa vastauksissa. (Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006.)

Lomakekyselyn numeerisia arvoja analysoitiin laadullisella otteella sisällönanalyysiä hyödyntäen. Näin pystyttiin ryhmittelemään ja teemoittelemaan koko aineistoa etsimällä yhteisiä ja eroavia tekijöitä, joita voitiin verrata haastatteluista saatuun aineistoon. Tämän vertailun lisäksi eri teemojen tuloksia verrattiin myös aiempiin tutkimuksiin sekä teoriaan. Kuten Hirsjärvi tähdentää, analysointia tapahtuu koko prosessin ajan samanaikaisesti eri vaiheiden kanssa (Hirsjärvi ym. 2015, 223). Lopputulema muotoutui yhdistämällä edellä mainittuja tuloksia kriittisellä otteella omien ja muiden näkökulmien kautta.

5.4 Leirille osallistuneiden vastauksien yleistiedot

Kesän 2022 leirin kokonaisosallistujamäärä oli 26, joista seitsemän vastasi kyselyyn eli vastausprosentti oli 26,9 %. Musiikki-tanssileiri näytti potevan koronapandemian jälkeistä laskusuhdannetta, jossa monenlaiset epävarmuustekijät vaikuttivat osaltaan osallistujien määrään. Kyselystä lähti muistutuskirje, mutta se ei tuonut toivottua lisäystä vastauksiin.

Viisi vastaajaa seitsemästä oli ensikertalaisia ja kaksi vastaajaa oli osallistunut kolme kertaa tai useammin. Vastauksia tuli kolme kappaletta 8–11-vuotialta ja neljä kappaletta 12–14-vuotialta. 15–17-vuotialta ei tullut lainkaan vastauksia.

Vastaajien soitinvalinnat olivat viulu tai alttoviulu ja piano. Sellon, huilun sekä tanssin oppilaita ei ollut tullut yhtään vastaajissa. Näiden osallistujamäärät olivat kesällä 2022 muutoinkin keskivertoa pienemmät verrattuna koronapandemiaa edeltäviin vuosiin.

5.5 Ei-osallistuneiden vastauksien yleistiedot

Ei-osallistuneet oppilaat otettiin osoitteista, joille oli lähetetty kutsu leirille pohjautuen aikaisempaan osallistumiseen. Näitä kyselyjä lähti kaikkiaan 56 kappaletta ja vastauksia tuli kuusi kappaletta. Suurin osa vastaajista oli osallistunut leirille ennen koronaa, koska vuonna 2020 ei leiriä järjestetty ollenkaan ja vuonna 2021 leiri järjestettiin vain pianisteille.

Vastaajien ikäjakaumat olivat 12–14-vuotiaat ja 15–17-vuotiaat. Vastaajien soitinvalikoimat olivat viulu tai alttoviulu, piano, huilu ja tanssi. Neljä vastaajaa oli osallistunut leirille yhden kerran ja kaksi vastaajaa 3 kertaa tai useammin. Näin pienen vastausmäärän pohjalta ei voi vetää johtopäätöksiä, miten osallistumisen määrä yhtenä tai useampana vuonna vaikutti päätökseen olla osallistumatta leirille.

5.6 Leirille osallistumisen syyt

Kyselylomakkeessa pyydettiin mainitsemaan neljä tärkeintä asiaa, jotka vaikuttavat osallistumiseen leirille. Eniten vaikutti jotkut muut syyt, joita vastaaja sai täsmentää. Kuitenkin sanallinen tarkentaminen muihin syihin antoi vain kolme vastausta.

”Energia ja leirin hauska tunnelma”

”Kesäohjelmaa on hyvä löytää, ettei vaan möllötetä kotona.”

”Hyvä ruoka”

Leiriympäristö on lähtökohtaisesti yhteisöllinen tapahtuma, joka tuli vastauksissa esiin niin suorasti kuin epäsuorastikin. Yhteisöllisyys vahvistuu tiiviissä leiriaikataulussa ja tämä tuotiin esiin positiivisena asiana. Kohtaan 7 kerrottiin eräessä vastauksessa: ”Oppitunteja oli enemmän yhdessä

päivässä, mikä oli hauskaa. Ja sitten se, että asui yhdessä muiden oppilaiden kanssa, se oli todella kivaa.”

Leirin ilmapiiri ja yhteisöllisyys

Leirin ilmapiiri tuli esiin erityisesti sanallisissa kommentteissa. Yksi vastaaja oli kommentoinut jotkut muut syyt kohdassa: ”Energia ja leirin hauska tunnelma”. Hyvä ilmapiiri on osa yhteisöllisyyttä, jonka merkitystä painottavat Louhivuori (2009, 16) ja Partti, Westerlund ja Björk (2013, 60). Myös aikaisemmissa musiikkileiritutkimuksissa on tullut esiin yhteisöllisyyden voima. (Lehtomäki 2014, 45; Nemser 2014, 53; Räisänen 2019, 65.)

Kun vastauksia kokoaa yhteen myös kysymyskohdan neljä ulkopuolelta, nousee leiri ympäristönä ja ilmapiirinä merkittäväksi vaikuttajaksi leirille osallistumiseen. Vapaassa sanallisessa palautteessa leiri koettiin erittäin positiiviseksi kokemukseksi, jota leimaa vapaampi ilmapiiri ja hauskempi yleis-tunnelma verrattuna syys- ja kevätkauden opintoihin.

Nemser kiteyttää musiikkileirin idean toteamalla, että leiriläisten moninaisista lähtökohdista huolimatta kaikkia yhdistää musiikin tekeminen yhteisöllisessä kontekstissa. Keskeinen ajatus osallistumisen taustalla on, että leirille osallistujat haluavat olla siellä. (Nemser 2014, 86.)

Muut vaikuttavat tekijät

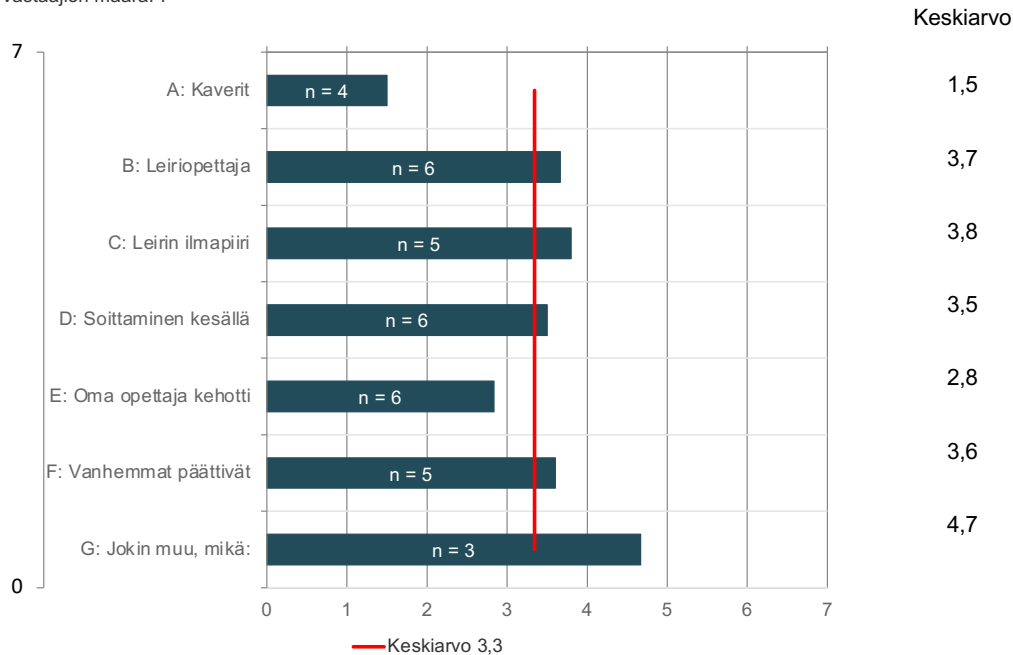
Soittaminen kesällä, leiriopettajan vaikutus sekä vanhempien päätös olivat myös keskiarvon ylittäviä vaikuttajia. Hieman hämmentävää oli kavereiden vaikutuksen vähäisyys, joka taas ei-osallistuneiden vastauksissa oli isommassa roolissa. On kuitenkin pidettävä mielessä, että vastauksien määrä oli erittäin pieni, jolloin yhdenkin vastauksen tulokset saattavat vaikuttaa huomattavasti kokonaistulokseen tarkasteltaessa prosenttilukuja.

Vastaukset jakautuivat laajasti eri syihin, jotka vaikuttivat vastaajien mielissä. Myös tutkimukset osoittavat tämän. Hallamin (2009) mukaan motivaatiot kumpuavan jokaisella omista lähtökohdistaan (Hallam 2009, 286). Ahonen (2004) esittää, että motivaatiokäsite on muuttunut uusien tutkimuksien myötä monisyiseksi, johon vaikuttaa eri tekijöitä keskinäisessä vuorovaikutuksessa (Ahonen 2004, 155).

Taulukko 1. Kysymys nro 4 osallistuneille: Miksi haluat osallistua Kemiönsaaren musiikki-
tanssileirille.

4.
MIKSI HALUAT OSALLISTUA LEIRILLE?
Laita tärkeysjärjestykseen vähintään neljä tärkeintä asiaa.

Vastaajien määrä: 7

5.7 Osallistumatta jättämisen syyt

Kyselylomakkeessa pyydettiin mainitsemaan neljä tärkeintä asiaa, jotka vaikuttavat pois jääntiin leiriltä. Oman opettajan vinkkien puuttuminen nousi suurimmaksi tekijäksi. Yli keskiarvon olivat myös ”Kaverit eivät osallistuneet”, ”Ei kiinnostavaa opettajaa” sekä ”Vanhemmat päättivät”.

Viisi vastaajaa näki kesällä toteutettavan leirin eron lukukauteen yleisellä tasolla positiivisena. Kesäleiriä luonnehdittiin hauskaksi, tehokkaaksi, intensiiviseksi, uusia ystäviä tuovaksi. Viisi vastaajaa saattoi harkita vielä osallistumista uudestaan leirille, joista yhdessä vastauksessa oli määritelty tarkemmin leirin nimi.

Neljännän kysymyksen ”miksi et halunnut osallistua leirille uudelleen?” jatkokysymykseen ”jokin muu, mikä?” sai vastata sanallisesti. Vaikka tämän kohdan vaikutus oli alle keskiarvon, tuli kaikilta sanallinen vastaus jatkokysymykseen. Kommentit olivat keskenään hyvin erilaisia. Vastauksissa tuli

esiin, että vastaaja oli jo vanhempi, orkesterisoitosta puuttui kiva tunnelma, ryhmäytystapahtuman puute, tanssilaji ei ollut mieleinen, toisen harrastuksen vaatimat aikaresurssit sekä ajankohdan sopimattomuus.

Vapaa-ajan ohjelman innostavuus asteikolla 0–10 sai mediaanilukemaksi 7,5. Kysymykseen milaista vapaa-ajanohjelmaa toivottiin, tuli oikeastaan vain yksi vastaus: ”leikkejä ja kilpailuja”. Tästä päätellen leirin vapaa-ajan ohjelmaa pidettiin sopivana tai ainakaan se ei tuonut esille toivottavia kehitysehdotuksia. Viimeisenä kysymyksenä ollut vapaa palaute toi vain kaksi vastausta. Yhdessä vastauksessa todettiin kaikenlaisen leireilyn inhoamisen ja toisessa vastauksessa kerrottiin löytyneen sellainen leiri, joka sopi vastaajalle Kemiönsaarta paremmin.

Ei-osallistuneiden vastauksissa kesäleirit kyllä koetaan innostaviksi ja kiinnostaviksi. Kemiönsaaren leirin osallistumattomuudelle löytyi luonnollisia vastauksia: koettiin olevan ”yli-ikäisiä”, koronan jälkeisen kesän osallistujamäärä vaikutti ilmapiirin latistumiseen, huono ajankohta, toiset harrastukset ja omien kavereiden puuttuminen. Myös ei-osallistuneiden vastausten pohjalta motivaatiot ovat moninaiset ja yhtä selkeää syytä ei noussut yli muiden.

Osa vastauksista viittaa erilaisiin sitoutumiseen vaikuttaviin tekijöihin, joita Viljaranta (2017) kuvaa Ecclesin ja Wigfieldin (1995) teorian mukaan kiinnostusarvolla, hyötyarvolla ja tärkeysarvolla (Viljaranta 2017, 68). Kiinnostusarvo yleisellä tasolla musiikkileirille osallistumiseen näytti toteutuvan lähes kaikissa vastauksissa. Neljä vastaajaa olikin osallistunut Kemiönsaaren lisäksi muille kesäleireille. Kiinnostusarvo, hyötyarvo ja tärkeysarvo jakautuivat vastauksissa kaikkiin vaihtoehtoihin, jotka liittyivät nimenomaan Kemiönsaaren leirille osallistumiseen.

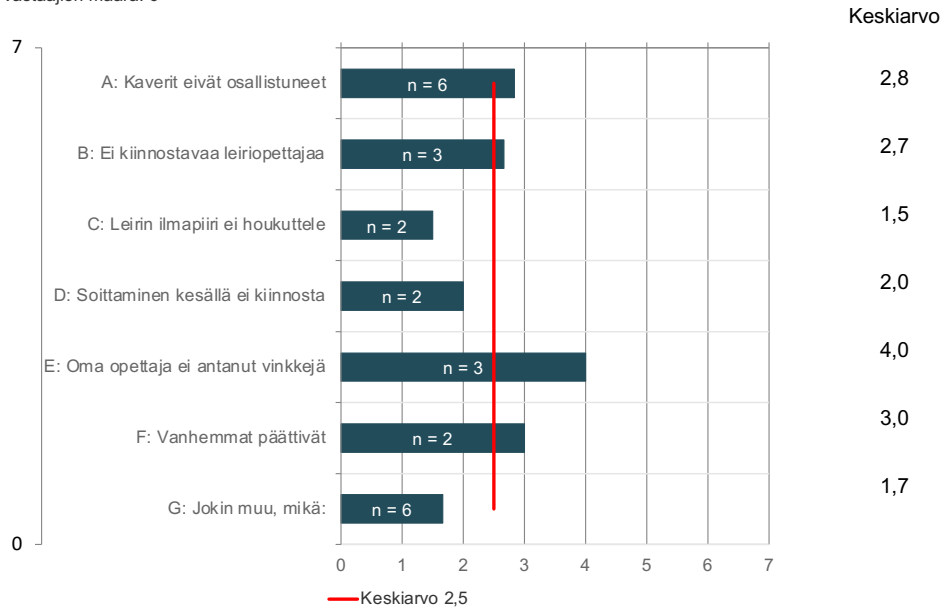
Vain yksi vastaaja koki kesäleirit vastenmielisenä: ”En tykkää ylipäättään mistään leireilystä.” Tämä viittaa erittäin matalaan hyötyarvoon sekä myös kustannuksiin, jotka voivat olla vaivannäköä vaativia, emotionaalisia tai muita sitoutumiseen vaikuttavia tekijöitä. (Viljaranta 2017, 68–69.)

Taulukko 2. Kysymys nro 4 osallistumatta jättäneille: Miksi et halunnut osallistua Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille uudelleen.

4. MIKSI ET HALUNNUT OSALLISTUA LEIRILLE UUELLEEN?

Laita tärkeysjärjestykseen vähintään neljä tärkeintä asiaa:

Vastaajien määrä: 6

5.8 Kyselytutkimuksen haasteet

Kyselytutkimuksen haasteena pidetään yleensä pinnallista ja teoreettisesti niukkaa otetta (Hirsjärvi ym. 2015, 195). Tässä kyselyssä ilmeni vastauksien pieni määrä, joka taas pohditutti, kuinka vakavasti kyselyyn suhtauduttiin tai olivatko vastausvaihtoehdot sopivia vastaajan näkökulmasta. Näiden lisäksi Hirsjärvi ja muut (2015) mainitsevat kyselytutkimuksen heikkouksiksi tietomäärän puutteen aihealueesta ja hyvän lomakkeen muotoilun vaativaksi. (Hirsjärvi ym. 2015, 195.)

Edellisistä haasteista huolimatta lomakekyselynä tehty kysely mahdollistaa kerätä laajan aineiston käyttäen useita kysymyksiä. Aineistojen hallintaan löytyy laajalti eri ohjelmia. (Hirsjärvi ym. 2015, 193.) Tässä tutkimuksessa ei kuitenkaan ollut tarkoituksenmukaista tehdä useita kysymyksiä, vaan kysymyksiä kohtuullisella määrällä haluttiin madaltaa kynnystä vastata kysymyksiin. Kyselyn vastaamiseen ilmoitettiin kuluvan aikaa noin viisi minuuttia, jolla tiedolla yritettiin houkutella mahdollisimman monen vastaavan kyselyyn.

Opinnäytetyön ajankohta kärsi paljon pandemiasta johtuvista osallistujamäärien vähenemisestä. Ennen pandemiaa leirille osallistui vähän yli 50 oppilasta. Olisi ollut melko todennäköistä saada vastauksia enemmän kuin vuonna 2022, jolloin oppilaita oli vain 26. Toiseksi kyselyn toteuttaminen joko heti leirin jälkeen tai leirin viimeisinä päivinä olisi myös näkynyt runsaampana vastausmääränä.

6 Yhteenveto haastatteluista

Teemahaastattelujen analysoinnissa on käytössä aineistolähtöinen sisällönanalyysi, jossa tarkastellaan olennaiset löydökset pääpiirteittäin. Haastattelut tehtiin kahdelle Kemiönsaaren musiikkitaanssileirin leirinjohtajalle. Ensimmäinen haastateltava (Leirinjohtaja A) on toiminut leirinjohtajana 2000-luvun alkupuolelta vuoteen 2011 saakka. Hänellä on laaja näkökulma leirinjohtajuuden lisäksi myös paikallisen musiikkiopiston apulaisrehtorina sekä opettajana, jonka oppilaita on osallistunut leirille. Toinen haastateltava (Leirinjohtaja B) on toiminut leirinjohtajana kuutena kesänä 2010-luvun jälkipuolelta 2020-luvun alkupuolelle.

6.1 Haastatteluissa esiin nousseet luokat

Leirinjohtaja A jakaa leirille osallistujan iän ja taidon mukaan. Nämä muodostavat kaksi ikäluokkaa: nuoremmat oppijat sekä varttuneemmat oppijat. Nuorempia osallistujia motivoi omien kaverien kanssa osallistuminen, johon liittyy hauskaa yhdessäoloa kesäaikaan. Heillä ennakko-odotukset leiristä eivät ole kovin suuret. Varttuneimmilla ja kokeneemmilla osallistujilla saattaa olla tähtäimessä oppiminen uuden opettajan ohjauksella. Heitä ohjaa ehkä määrätietoisempi ajatus oppia musiikkia monipuolisesti.

Harrastuksen jatkaminen myös kesällä

Molempien haastattelussa nousee esiin oppilaat, jotka haluavat ylläpitää soittotaitoa yllä myös kesällä, koska muutoin kesäloma tekisi pitkän tauon harrastukseen. Leirinjohtaja B lisää, että syynä saattaa olla ajanvietto pitkän kesäloman aikana. Myös kaveripiirin merkitys on tärkeä ja osalla saattaa olla odotuksia jopa uusien kavereiden löytymisessä.

Yhteissoiton mahdollisuus

Molemmat haastatellut leirinjohtajat olivat samaa mieltä, että yhteissoitto on yksi vetovoimatekijä osallistua leirille. Leirinjohtaja A tarkensi, että yhteissoittoa löytyy toki talvisaikaan musiikkiopistoissa, mutta orkesterisoiton mahdollisuus voi vaihdella eri oppilaitoksissa. Tästä syystä leirin orkesterisoittaminen voi innostaa osallistumaan leirille. Leirinjohtaja B totesi omien kokemusten pohjalta musiikkiopistoissa, että yhteissoitto on suosittua, joten luonnollisesti myös leirin yhteissoittoa odotetaan innolla.

Positiivinen ote yhteissoittoon nousee tärkeäksi tekijäksi myös aiemmissa musiikkileiritutkimuksissa. Honkanen ja Myyryläinen toteavat pohdintaosuudessaan, että heidän tutkimuksensa osoitti yhdessäolon lisäksi yhteistoiminnan tuoneen osallistujille positiivisia tunteita ja onnistumisen kokemuksia (Honkanen & Myyryläinen 2016, 36). Myös Lehtomäki toteaa, että ”yhteissoitto ja yhdessä tekeminen nousevat vastauksissa leirin vahvuuksiksi” (2014, 47–48).

Itsenäistymisen ensiaskeleet

Leirinjohtaja A totesi, että leiriympäristö opettaa erityisesti nuoremmille oppilaille, miten ryhmässä toimitaan. Leirillä opitaan myös ottamaan vastuuta itsestään eli leiriympäristö luo kasvualustaa itsenäistymisen ensiaskeleille. Osallistujat oppivat sekä oman aikataulun noudattamista että myös sääntöjen noudattamista. Leirinjohtaja A:n mukaan on hienoa seurata, kuinka leiriläisten muuttumisen huomaa lyhyen kuusipäiväisen leirin aikana esimerkiksi ryhmässä käyttäytymisessä ja vastuun ottamisessa.

Samaan johtopäätökseen on päätyneet Nemser tähdentäen, että leirillä opitaan itsenäistymistä ja vastuun ottamista, kun jokainen huolehtii itsestään saapumalla harjoitukseen ja aktiviteetteihin sovittuina aikoina (Nemser 2014, 48). Niin ikään Lehtomäki nostaa esiin, että leiritoiminta ohjaa nuorta ottamaan vastuuta harrastuksestaan (Lehtomäki 2014, 46).

Leiriopettajan merkitys

Opettajan merkitystä arvioitiin hiukan eri tulosuunnista. Leirinjohtaja B:n haastattelussa kävi ilmi, kuinka ilmoittautumisen alussa jotkut opettajat saivat aikaan pienen ”ryntäyksen”. Leirinjohtaja A toi edellisen lisäksi ilmi, että joillakin oppilaille voi motivoivana tekijänä olla uuden opettajan ko-

keileminen tai että oma opettaja suosittelee leiriopettajaa. Leirille osallistuneiden vastauksien joukossa löytyi tätä seikkaa vahvistava kommentti: ”Onhan se kiva saada uusi opettaja, vaikka vanhaakin on oikein mukava”.

Lehtomäki on myös samoilla linjoilla ja löysi tutkimuksessaan uuden leiriopettajan olevan joillekin motivoiva asia. Hänen mukaansa motivaatio-ongelmista tai oman kehitysvaiheen kanssa kipuileva oppilas sekä tavoitteellinen oppilas voi kokea tärkeäksi vaikuttajaksi leirille osallistumiseen opettajan vaihdoksen, jonka mahdollisuuden leiri tarjoaa. (Lehtomäki 2014, 42.)

6.2 Yhtäläisyydet ja eroavaisuudet osallistujien ja haastateltavien vastauksissa

Lomakekyselyn ja haastateltavien vastauksissa löytyi yhtäläisyyksiä siinä, että myös kesällä on sekä hyvä asia että hauska pitää soitto- tai tanssitaitoa yllä. Toinen yhtäläisyystekijä oli yhteisöllisyydessä ja yhteissoitossa. Myös leiriopettajan merkitys tuli esiin molemmista tutkimustavoista, mutta millä tavoin se merkitsee leirin osallistujille, ei tarkentunut johtuen kyselyn muotoilusta. Kyselyjen ja leirijohtaja A:n vastauksissa tuli samankaltainen ajatus, että leirillä olo koetaan vapaampana toimintana kuin musiikkiopistossa.

Leirinjohtaja A:n haastattelussa tulee ilmi, miten leiri kasvattaa osallistujia ryhmässä toimimisessa, toisten huomioon ottamisessa ja sääntöjen noudattamisessa. Näiden kautta oppilaat ottavat ensimmäisiä askeleita itsenäistymiseen. Tällaisten asioiden pohdinta jäi luonnollisesti leiriläisten vastauksissa pois, koska niitä ei varsinaisesti kysytty, ja oman persoonan kasvua tulee tuskin vielä tässä iässä pohdittua.

Haastatteluissa ei korostettu varsinaisesti leirin intensiivisyyttä johtuen luultavasti haastattelun kysymyksistä ja kulusta. Osallistumatta jättäneiden sanallisissa palautteissa sen sijaan intensiivisyys ja sen kaltaiset synonyymit kesäleireillä yleisesti olivat merkille pantavaa. Osallistuneiden vastauksissa oli enemmistössä karaktäärit ”hauskaa”, ”vapaampaa”, ”kivempaa”. Sanallisen palautteen sanavalinnat viittasivat selkeästi ei-osallistujien olevan vanhempia.

7 Pohdinta

7.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Eettisyys

Tutkimuskysely toteutettiin Webropol-ohjelmistolla, jolla pyritään turvaamaan vastaajan anonymiteettiä. Kyselyn saatetekstissä kerrottiin, mistä tutkimuksessa on kyse ja mihin tietoja käytetään. Kyselyn alkusanoissa kerrottiin myös, että tietojen kerääminen tapahtuu anonymisti ja tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyn toteutustavalla lomakekyselynä pyrittiin turvaamaan yleisten eettisten periaatteiden toteutuminen. Eettisiä periaatteita ovat tutkittavien ihmisarvon sekä yksityisyyden, itsemääräämisoikeuden ja muiden oikeuksien kunnioittaminen. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3/2019.)

Kysely lähetettiin leirille osallistuneiden huoltajille, jolloin kyselyn osallistumispäätös oli heidän päätettävissä. Tästä johtuen ei ole aivan selvää, jos osallistuja itse olisi halunnut vastata kysymykseen, mutta huoltajan päätöksellä ei olisikaan voinut vastata. Tai kääntäen, että osallistujaa houkutteltiin vastaamaan, vaikka tämä ei itse haluaisi. Kyselyn omin sanoin vastattavista avoimista kysymyksistä sai kuitenkin sen kuvan, että vastaajat ovat olleet aidosti mukana omasta halusta vastaamassa kyselyyn. On myös hyvin mahdollista, että vastaajan anonymiteetti koettiin joidenkin kohdalla heikoksi, koska osallistujamäärä oli niin pieni.

Luotettavuus

Kyselyvastauksien määrä oli erittäin suppea, josta syystä luotettavuus ei toteudu siinä määrin, kuin oli tavoiteltu. Syitä vastauksien vähyyteen saattoi olla kyselyn päätyminen roskapostiin. Vastamatta jääminen saattoi tapahtua myös inhimillisistä seikoista, kuten kyselyn hukkumisesta muuhun sähköpostiin tai sähköpostin toimimattomuudesta. Pohdin myös, josko jokin pakolliseksi asetettu kysymys muodostui kynnyksikysymykseksi jättää vastaamatta koko kyselyyn.

Vastaukset määrää ei voinut rajoittaa, koska osallistujissa oli sisaruksia ja kysely lähetettiin vain huoltajan sähköpostiosoitteeseen. Kyselyn saatesanoissa pyydettiin vastaamaan jokaisen sisaruksen kohdalla erikseen omana vastauskokonaisuutena. Kysymyksien vähäisyyteen saattoi myös vaikuttaa, että perheessä koettiin yhden vastauksen riittävän ja antavan samanlaisen vastauksen useamman sisaruksen kohdalla.

Tutkimuksen edetessä oli jokseenkin selvää, että pienen osallistujamäärän ja siitä johtuvan suppean vastausten vuoksi on otettava rinnalle teemahaastattelut. Haastattelujen avulla oli mahdollista löytää sellaista tietoa, joka tulee leiriosallistujan näkökulman ulkopuolelta asettuen enemmän tarkkailijan näkökulmaan. Kahden leirinjohtajan haastatteluilla saatiin opinnäytetyöhön lisää luotettavuutta ja muutamia yksittäisiä asioita, joita kyselyssä ei tullut esiin.

Vaikka musiikki-tanssileiristä on henkilökohtaista kokemusta järjestävänä tahona, sekä aiempaa omakohtaista kokemusta muutaman vuosikymmenen takaa, niin aiheeseen oli mahdollista pitää subjektiivinen ote. Sopiva etäisyys leiriin toteutuu jo käytännönkin syistä, koska itse leiriviikon organisoimisesta vastaa paikalla oleva leirinjohtaja. Myös puolistrukturoidut haastattelut ohjasivat osaltaan subjektiiviseen suuntaan tuoden hyviä näkökulmia opinnäytetyöhön.

7.2 Johtopäätökset

Opinnäytetyön suurin haaste oli saada riittävästi vastauksia, koska osallistuneiden määrä väheni korona-ajan jälkeen ja se vastaavasti kertaantui vastauksien määrässä. Kyselyn suorittamisen ajankohta pari kuukautta leirin jälkeen saattoi myös vaikuttaa vastausten määrään. Koska lomakekyselyn vastauksien määrä oli pieni, vastauksia reflektotiin aikaisempiin tutkimuksiin. Vaikka vastauksien määrä oli pieni, kattoi niiden tulokset yllättävän hyvin aiempien tutkimuksien eri osat alueet.

Vastauksissa sekä haastatteluissa ei noussut mitään varsinaisesti poikkeavaa tulosta verrattuna aikaisempiin tutkimuksiin ja opinnäytetöihin musiikkileireistä. Myös ei-osallistuneiden vastauksien henki oli yleisesti positiivinen musiikkileirejä kohtaan. Syyt ei-osallistumiseen johtuivat yleisimmin iästä tai opetusaineiden tarjonnasta. Ainoastaan yhdessä vastauksessa tuli ilmi, että kesäleiri ei yleisesti ottaen innosta lainkaan.

Sekä tämän opinnäytetyön tuloksien että aiempien tutkimuksien mukaan motivaation taustat ovat kaikilla yksilöllisiä, joihin vaikuttaa sekä sisäisiä että ulkoisia vaikutteita. Tärkein yhteinen tekijä on itse leiritoiminta, johon kuuluu tiivis yhdessäolo samanhenkisten kanssa. Leiri koettiin ilmapiiritään vapaammaksi ja hauskemaksi verrattuna opintoihin oppilaitoksissa.

Ennen opinnäytetyöni aloittamista minulla oli ennakkokäsitys, jonka mukaan ilmapiiriltään vapaammaksi koettu leiritoiminta ei lisää enää kiinnostusta, koska musiikkioppilaitosten opetussuunnitelmat ovat muuttuneet vapaampaan suuntaan. Arvelin siis, että tästä syystä leiriä ei koettaisi enää sellaisena toimintana, joka toisi musiikkioppilaitokseen verrattuna jotain erilaista.

Vapaammat opetussuunnitelmat musiikkiopistoissa eivät kuitenkaan kilpaile millään tavalla musiikkileirin kokonaisvaltaisen leiriympäristön kanssa. Leirin vetovoimaisia tekijöitä on osallistujan halu olla mukana musiikillisessa yhteisöllisessä ympäristössä muiden samanhenkisten osallistujien kanssa. Leiritoiminta tarjoaa myös mahdollisuuden soittaa toisella opettajalla, päästä soittamaan yhteiskokoonpanoissa sekä joillakin leireillä kokeilemaan jopa uutta soitinta tai tanssia.

7.3 Kehitettävää ja mahdollisia jatkotutkimuksia

Lomakekysymyksien asetteluihin jäi jonkin verran kehitettävää. Neljänteen kysymykseen kohtaan ”Jokin muu, mikä” vastanneille olisi pitänyt sanallinen palautekenttä aktivoitua pakolliseksi. Nyt tämä kohta jäi vaillinaiseksi, koska tämän pystyi ohittamaan vastaamatta. Lomakekysely olisi parasta tehdä leiriviikon lopulla huoltajan suostumuksella. Vaihtoehtona ovat suorat haastattelut, mutta niiden toteutuksessa tarvittaisiin enemmän resursseja. Suorat haastattelut eivät myöskään ole realistisia toistaa vuosittain joka kesän leiriläisille. Lisäksi anonymiteetti ei toteudu samalla tavalla, kuin lomakekyselyllä.

Kysely oli laatuaan ensimmäinen Kemiönsaaren musiikki-tanssileirillä. Jatkossa tämä kysely voisi joka vuotinen, jolloin saadaan tietoa useammalta vastaajalta, pidemmältä ajalta sekä mahdollisista muutoksista osallistumisen päätöksessä. Lomaketta on syytä vielä hioa siihen suuntaan, että kysymyksille ja vastausten käsittelylle olisi riittävän yksinkertainen pohja, jotta tuloksia voi verrata helposti myös eri vuosien välillä.

Lomakekyselyn vastauksia tullaan hyödyntämään seuraavien leirien toteutuksessa. Kehitysideoitu oli mm. oman rauhaisan sopen löytyminen, jossa voi rauhoittua esimerkiksi kirjan äärellä. Toiveena oli myös ryhmäytystapahtumien järjestäminen, jossa yksin tulleet osallistujat pääsevät luontevalla tavalla tutustumaan uusiin kavereihin. Ryhmäytymisen järjestäminen tulee olemaan tarkastelun kohteena seuraavien leirien toteuttamisessa.

Koska kyselyn tulokset toivat esiin positiivisia seikkoja leiristä, nousee seuraavaksi kysymys, miten näitä voidaan viestittää ja markkinoida niille, jotka eivät ole vielä olleet leirillä tai eivät tiedosta leirin tarjoamia mahdollisuuksia. Kehitysideana voisi olla leirin viestintään ja markkinointiin materiaalia, kuten videoita ja esittelytekstejä. Materiaali voi koostua haastatteluista, esittelyistä, esityksistä ja kuvista, joilla kerrotaan mitä leirillä tapahtuu. Materiaalin jakelussa ovat SoMe-kanavat etusijalla ja niiden käyttöä ylipäätänsä tullaan tarkastelemaan paremmin lasten ja nuorten näkökulmasta.

Jatkotutkimusaiheita voisi tehdä laajemmalle sidosryhmälle tutkimalla myös vanhempien sekä leirien, että musiikkiopistojen opettajien ajatuksia. Yleisemmällä tasolla tutkimusta voisi tehdä musiikkiopistojen oppilaille ja tällä tavoin kartoittaa kiinnostusta musiikkileirejä kohtaan. Myös pandemian jälkeisistä seurauksista löytyy paljon tutkittavaa. Kiinnostava aihe on muun muassa, miten sulkutoimenpiteet ja niiden purkaminen vaikutti yhteisölliseen harrastustoimintaan. Tutkimuksia olisi hienoa saada opiskelijoita laajalta rintamalta ammattikorkeakouluista ja korkeakouluista molemmilla kotimaisilla kielillä toteutettuna.

Lähteet

Ahonen, K. 2004. Johdatus musiikin oppimiseen. Helsinki: Finn Lectura.

Byman, R. 2002. Voiko motivaatiota opettaa? Teoksessa Luovuutta, motivaatiota, tunteita. Opetuksen tutkimuksen uusia suuntia. Toim. P. Kansanen & K. Uusikylä. Opetus 2000. Jyväskylä: PS-kustannus.

Honkanen, M. & Myyryläinen, K. 2016. "Sen tekee kivaks, et on yhdessä" – Lasten kokemuksia musiikkileiritoiminnasta Hirvilahden musiikkileirillä. Opinnäytetyö. Savonnia ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell.

Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3/2019. Toimituskunta: I. Kohonen, A. Kuula-Luumi ja S.-K. Spoo. Viitattu 2.4.2023. https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/ihmistieteiden-eettisen-ennakkoarviointin-ohje#3_1.

Kemiönsaaren musiikki-tanssileiri 2023. Viitattu 2.3.2023. <https://kimitomusicfestival.fi/leiri>.

Kiviniemi, K. 2018. Laadullinen tutkimus prosessina. Julkaisussa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Toim. R. Valli, 73–87. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kosonen, E. 2010. Musiikkiharrastusten motivaatio. Teoksessa Musiikkipsykologia. Toim. J. Louhivuori & S. Saarikallio, 295–309. Jyväskylä: Atena Kustannus.

Lehtomäki, T. 2014. Keuruun musiikkileiri – oppia, iloa ja motivaatiota musiikin harrastamiseen. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopisto, musiikkikasvatus, musiikin laitos.

Louhivuori, J. 2009. Näkökulmia musiikkikasvatuksen merkityksiin. Teoksessa Musiikkikasvatus, näkökulmia kasvatukseen opetukseen ja tutkimukseen. Toim. J. Louhivaara, P. Paananen & L. Väkevä, 11–27. Helsinki: Suomen musiikkikasvatusseura – FiSME.

Menetelmäpolkuja, 2016. Viitattu 28.3.2023. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/kyselyt>.

Muona, M. 2016. Yhdessä oppimista ja ilmaisun iloa. Tampereen pianoleiri. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, Musiikkipedagogi YAMK.

Nemser, A. 2014. Overnight Summer Music Camp and the Impact on its Youth: A Case Study. Taustatutkimus. Florida International University. Miami, Florida. FIU Electronic Theses and Dissertations. 1551.

Leirikalenteri. Rondo Classic 4/2020, 68–77.

Niinimäki, P.-L. 2016. Lähetitkö lapsesi musiikkileirille? Entistä harvempi tekee niin. Turun Sanomat 15.07.2016. Viitattu 15.4.2023. <https://www.ts.fi/uutiset/2719853>.

Partti, H., Westerlund, H. & Björk, C. 2013. Oppimiskäsitykset reflektiivisen musiikki kasvattajan toiminnan ohjaajina. Teoksessa Musiikkikasvattaja - Kohti reflektiivistä käytäntöä. Toim. M.-L. Jun-tunen, H. M. Nikkanen & H. Westerlund, 54–70. Jyväskylä: PS-kustannus.

Puusa, A. 2020. Näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Toim. A. Puusa & P. Juuti 141–152. Helsinki: Gaudeamus.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV Menetelmäopetuksen tietovaranto. Viitattu 10.4.2023. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/index.html>.

Räisänen, J. 2019. "Siellä on niin hyvä yhteishenki ja kukaan ei arvostele toisia" – Nilsiänsä musiikki- ja tanssileirin merkitys nuorille musiikin harrastajille ja -opiskelijoille. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta, musiikkikasvatuksen maisteriohjelma.

Toimintakertomus 2017–2018. 2018. Kemiönsaaren musiikkijuhlayhdistyksen toimintakertomus 1.10.2017–30.9.2018.

Toimintakertomus 2018–2019. 2019. Kemiönsaaren musiikkijuhlayhdistyksen toimintakertomus 1.10.2018–30.9.2019.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi.

Tuovila, A. 2003. "Mä soitan ihan omasta ilosta!" Pitkittäinen tutkimus 7–13-vuotiaiden lasten musiikin harjoittamisesta ja musiikkiopisto-opiskelusta. Sibelius-Akatemian julkaisusarja. Studia Musica 18. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Vasalampi, K. 2017. Itsemääräämisteoria. Teoksessa Mikä meitä liikuttaa - motivaatiopsykologian perusteet. Toim. K. Salmela-Aro & J.-E. Nurmi, 54–65. Jyväskylä: PS-kustannus.

Viljaranta, J. 2017. Odotusarvoteoria - odotusten ja arvostusten vaikutus oppimismotivaatioon. Teoksessa Mikä meitä liikuttaa - motivaatiopsykologian perusteet. Toim. K. Salmela-Aro & J.-E. Nurmi, 66–79. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilka, H. 2015. Tutki ja Kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilka, H., Saarela, M. & Eskola, J. 2018. Riittääkö yksi? Tapaustutkimus kuvaajana ja selittäjänä. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Toim. R. Valli, 190–201. Jyväskylä: PS-kustannus.

Liitteet

Liite 1. Kyselyn saateteksti

Tervehdys!

Olen Kemiönsaaren musiikkijuhlayhdistyksen toiminnanjohtaja. Yhdistys järjestää festivaalin lisäksi myös musiikki-tanssileirin. Teen Jyväskylän ammattikorkeakoulussa opinnäytetyötä, jossa tutkin oppilaiden motivaatioita osallistua Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille.

Tällä Webropol-kyselyllä kerään opinnäytetyöhöni aineistoa Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille osallistuneilta oppilailta. Kyselyyn vastaamalla voi antaa myös palautetta, jota voidaan käyttää leirin kehittämiseen. Tietojen kerääminen tapahtuu anonymisti ja tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Jos perheestä on osallistunut leirille useampia sisarusia, toivon erilliset vastaukset kaikkien sisarusten osalta.

Alla on linkki kyselyyn, jonka vastaamiseen menee noin 5 minuuttia.

<https://link.webropolsurveys.com/S/14F04ABBE96E5E5F>

Ystävällisin terveisin

Jukka Mäkelä

Verksamhetsledare - Toiminnanjohtaja

Kimitoöns Musikfestspel - Kemiönsaaren Musiikkijuhlat

Arkadiavägen - Arkadiantie 5

25700 Kimito - Kemiö

+358 400 203 871

musikfestspel@kimitoon.fi

www.kimitomusicfestival.fi

Liite 2. Kysymykset Kemiönsaaren musiikki-tanssileirin osallistujille

Tällä Webropol-kyselyllä kerään opinnäytetyöhöni aineistoa Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille osallistuneilta oppilailta. Kyselyyn vastaamalla voi antaa myös palautetta, jota voidaan käyttää leirin kehittämiseen. Tietojen kerääminen tapahtuu anonymisti ja tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Jos perheestä on osallistunut leirille useampia sisarusia, toivon erilliset vastaukset kaikkien sisarusten osalta. Kyselyyn vastaamiseen menee noin 5 minuuttia

1. MINKÄ IKÄINEN OLET? Kuulun ikäryhmään *

A: 8–11

B: 12–14

C: 15–17

2. PÄÄAINEESI ON *

A: Viulu tai alttoviulu

B: Sello

C: Piano

D: Huilu

E: Tanssi

3. KUINKA MONENA VUONNA OLET OLLUT KEMIÖNSAAREN MUSIIKKI-TANSSILEIRILLÄ? *

A: Tämä oli ensimmäinen kerta

B: Yksi kerta

C: 2 kertaa

D: 3 kertaa tai useammin

4. MIKSI HALUAT OSALLISTUA LEIRILLE?

Laita tärkeysjärjestykseen vähintään neljä tärkeintä asiaa. *

A: Kaverit

B: Leiriopettaja

C: Leirin ilmapiiri

D: Soittaminen kesällä

E: Oma opettaja kehotti

F: Vanhemmat päättivät

G: Jokin muu, mikä:

5. Jokin muu, mikä:

6. OLETKO OLLUT MUILLA MUSIIKKI- TAI TANSSILEIREILLÄ?

A: Kyllä, missä? B: En

7. MILLAISENA KOET SOITTAMISEN/TANSSIMISEN KESÄLEIRILLÄ VERRATTUNA MUSIIKKI-/TANSSIOPPILAITOKSESSA SYYS-KEVÄTLUKUKAUDELLA? *

8. OLITKO TYYTYVÄINEN OPETUSTARJONTAAN? A: Kyllä B: En, vastaa halutessasi miksi et ollut:

9. OLITKO TYYTYVÄINEN OPETUKSEEN? A: Kyllä B: En, vastaa halutessasi miksi et ollut:

10. OLIKO OPETUSTA/OHJAUSTA RIITTÄVÄSTI? A: Kyllä B: En, vastaa halutessasi mitä kaipasit:

11. MITEN KOIT VAPAA-AJAN OHJELMAN LEIRILLÄ?

0: ei kovin innostavana 10: erittäin innostavana *

12. MILLAISTA VAPAA-AJAN OHJELMAA TOIVOISIT LEIRILLE?

13. VAPAA PALAUTE

Liite 3. Kysymykset oppilaille, jotka eivät osallistuneet leirille uudelleen

Tällä Webropol-kyselyllä kerään opinnäytetyöhöni aineistoa Kemiönsaaren musiikki-tanssileirille kutsutuilta oppilailta, jotka eivät jostain syystä osallistuneet tänä vuonna leirille. Kyselyyn vastaamalla voi antaa myös palautetta, jota voidaan käyttää leirin kehittämiseen. Tietojen kerääminen tapahtuu anonyymisti ja tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Jos perheestä on osallistunut aiemille leireille useampia sisarusia, toivon erilliset vastaukset kaikkien sisarusten osalta. Kyselyn vastaamiseen menee noin 5 minuuttia.

1. MINKÄ IKÄINEN OLET?

Kuulun ikäryhmään *

A: 8–11

B: 12–14

C: 15–17

2. PÄÄAINEESI ON *

A: Viulu tai alttoviulu

B: Sello

C: Piano

D: Huilu

E: Tanssi

3. KUINKA MONENA VUONNA OLET AIKAISEMMIN OLLUT KEMIÖNSAARENMUSIIKKI-TANSSILEIRILLÄ? *

A: Tämä olisi ollut ensimmäinen kerta

B: Yksi kerta

C: 2 kertaa

D: 3 tai useammin

4. MIKSI ET HALUNNUT OSALLISTUA LEIRILLE UUDELLEEN?

Laita tärkeysjärjestykseen vähintään neljä tärkeintä asiaa: *

A: Kaverit eivät osallistuneet

B: Ei kiinnostavaa leiriopettajaa

C: Leirin ilmapiiri ei houkuttele

D: Soittaminen kesällä ei kiinnosta

E: Oma opettaja ei antanut vinkkejä

F: Vanhemmat päättivät

G: Jokin muu, mikä:

5. Jokin muu, mikä:

6. OLETKO OLLUT MUILLA MUSIIKKI- TAI TANSSILEIRILLÄ? *

A: Kyllä, missä?

B: En

7. MILLAISENA NÄET/KOET SOITTAMISEN/TANSSIMISEN KESÄLEIRILLÄVERRATTUNA MUSIIKKI/TANSSIOPPILAITOKSEEN SYYS-KEVÄTLUKUKAUDELLA? *

8. HALUATKO VIELÄ TULEVAISUUDESSA HARKITA OSALLISTUMISTA LEIRILLE? *

A: En

B: Ehkä

C: Kyllä, mille leirille?

9. OLIKO OPETUSTARJONTA KIINNOSTAVAA?

A: Kyllä

B: En, vastaa halutessasi miksi et ollut:

10. JOS OLET AIEMMIN OSALLISTUNUT KEMIÖNSAAREN LEIRILLE, MITEN KOIT TUOLLOIN VAPAA-AJAN OHJELMAN?

0: ei kovin innostavana 10: erittäin innostavana

11. JOS HARKITSISIT LEIRILLE OSALLISTUMISTA, MILLAISTA VAPAA-AJAN OHJELMAA TOIVOISIT SIELLÄ OLEVAN?

12. VAPAA PALAUTE

Liite 4. Haastattelujen runko

Teemahaastattelu puolistrukturoituna haastatteluna

TAUSTATIEDOT

- nimi
- työpaikka

Tehtävä/tehtävät musiikki-tanssileirillä

Kuinka monta vuotta olet toiminut musiikki-tanssileirillä?

MUSIIKKILEIRILLE OSALLISTUVAN MOTIVAATIOT

Millaisena näet musiikki-tanssileirin merkityksen osallistujille?

Mitä eroa näet leirillä ja musiikkiopiston lukuvuodella?

Onko omia oppilaita osallistunut leirille?

- onko leirille osallistuminen vaikuttanut oppilaan kehitykseen lukuvuoden aikana?
- onko omia oppilaita osallistunut muille leireille? Jos on, niin millaisia kokemuksia?

Mikä sinusta vaikuttaa eniten päätökseen osallistua leirille?

- tuttu opettaja / uusi opettaja
- tutut kaverit / uusia kavereita
- ympäristö ja leirin vapaa-ajan ohjelma
- yhteissoittoa on enemmän, kuin tavallisesti
- leirillä voi myös sivuaineisesti tanssia/soittaa
- kesälläkin on mukava soittaa
- jotain muuta?

Opettaako leiri jotain muutakin soiton ja tanssin lisäksi?

Muuttuuko sinusta leirin merkitys, kun uusi OPS on tullut musiikkiopistoihin?

- esim. tasokursseja ei ole enää musiikkiopistoissa
- yhteissoittoa monipuolisesti on myös lukuvuonna tarjolla

Tuleeko vielä jotain mieleen, jota tässä ei olla käsitelty?